

Digitalisering – Sverige har kommit långt men kan göra mer

I början av oktober besökte en delegation från EU-kommissionen IFN för att ta del av forskningsresultat om hur automatisering och digitalisering påverkar det svenska näringslivet. Besöket var ett led i arbetet med EU-kommissionens årliga landsrapport, en rapport som behandlar medlemsländernas övergripande ekonomiska och sociala utveckling.

Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson presenterade forskningen. – Automatiseringen innebär att jobb försvinner, men också att nya jobb tillkommer i takt med att produktiviteten ökar, berättade Lars Persson. Studierna visar också att andelen personer i yrken som har en hög risk för att bli automatiserade har minskat. Många svenska företag har redan rationaliserat sin verksamhet.

– Vår forskning visar att lågutbildade löper högre risk att förlora sitt jobb än personer med högskoleutbildning, sa Lars Persson och fortsatte med att berätta om att automatiseringen också inneburit att företag blivit mer produktiva, särskilt företag inom tillverkningsindustrin.

Men trots att Sverige kommit långt när det gäller digitalisering, ser det olika ut beroende på var i landet man befinner sig. Det visar Fredrik Heymans och Lars Perssons kommande rapport *En regional analys av digitalisering och jobbdynamik i det svenska näringslivet*, som kommer att bli en underlagsrapport till *Långtidsutredningen 2019*. I slutet av oktober presenterade forskarna rapporten för Finansdepartementet. *Långtidsutredningen* utgör ett underlag för Sveriges ekonomiska politik.

Det behövs mer kunskap om digitala vårdtjänster

Mårten Blix forskar om digitaliseringens effekter på samhället, den svenska välfärdsmodellen och sjukvården. Just nu är han aktuell med kapitlet "Telemedicine and the Welfare State: The Swedish Experience" som han skrivit tillsammans med Johanna Jeansson i

boken *Digital Transformation and Public Services: Soci-*

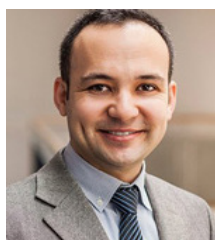
etal Impacts in Sweden and Beyond, Anthony Larsson och Robin Teigland, red. Blix och Jeansson beskriver den snabba utvecklingen av nätläkartjänster i Sverige sedan 2016 och efterlyser svar inom tre nyckelområden: Det måste finnas incitament för vårdgivare att inte uppmuntra en överanvändning av nätläkartjänster, nätläkarvård för barn bör inte vara gratis som den är i dag. Istället bör man reformera högkostnadsskyddet i sjukvården så att vården fortsätter att vara tillgänglig för socioekonomiskt svaga grupper. Dessutom behövs mer kunskap om vilken typ av vård som kan bedrivas av nätläkarföretagen. Författarna efterlyser också bättre samordning mellan regionerna i frågan.

Kort och gott

Gabriel Heller Sahlgren, IFN och London School of Economics (LSE), har försvarat sin avhandling *Causal Inference in Social Policy: Evidence from Education, Health, and Immigration* vid LSE. Han fick det ovanliga betyget "Pass with no corrections", vilket innebär att inga ändringar krävdes för att få avhandlingen godkänd. Avhandlingen består av fyra fristående studier som baseras på olika slags ekonometriska metoder för att komma åt orsakssammanhang utan att ha tillgång till experimentella data. Gabriel Heller Sahlgren kommer nu att göra en postdok på IFN och samtidigt fortsätta att vara knuten till LSE.

Mehmet Caglar Kaya är doktorand i nationalekonomi vid Lunds universitet och ny affilierad forskare vid IFN. Han har tre magisterexamina: I International Finance från Istanbul Bilgi University, International Management från University of Bologna och Finance från Lunds universitet. Innan Caglar Kaya påbörjade sina forskarstudier arbetade han som kredit- och riskanalytiker inom revisionsbranschen och banksektorn.

Marco Pagano och Annalisa Scognamiglio, University of Naples Federico II, är nya affilierade forskare vid IFN sedan 1 november. De arbetar tillsammans med IFN-forskarna Joacim Tåg och Martin Olsson om hur företagsägande påverkar anställda och hur talang fördelas inom och mellan företag. Projektet kommer att bidra till ny kunskap om det svenska näringslivet. Marco och Annalisa är verksamma inom forskningsfältet Labor and Finance, ett nyckelområde för IFN:s forskningsprogram Globaliseringen och företagen.

Riksbankens Jubileumsfond har beviljat ett anslag om 4 967 000 kronor för forskning om hur vi påverkas av vilket kvarter vi växer upp i. I projektet "Mina drömmars stad: Social mobilitet och tillväxt i Stockholm sedan industriella revolutionen" studerar IFN-forskarna Thor Berger och Erik Prawitz tillsammans med Mounir Karadja, Uppsala universitet, om effekter av uppväxtmiljöer kan observeras över generationer. Forskarna skapar också en unik databas över Stockholms invånare 1878–1926 och deras uppväxtkvarter.

Therese Nilsson har å forskningsprogrammet Institutionernas ekonomis vägnar beviljats ett anslag på 200 000 kronor från Riksbankens Jubileumsfond. Anslaget ska gå till att arrangera *IFN Stockholm Conference 2020: The Economics of Culture and Institutions* som ska hållas i juni nästa år. Forskningsprogrammet Institutionernas ekonomi undersöker bland annat hur sociala, kulturella och institutionella faktorer påverkar viktiga ekonomiska utfall som inkomster, ekonomisk tillväxt och entreprenörskap.

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är peer reviewed. Här är några av de artiklar som nyligen accepterats för publicering.

Shon Ferguson och Magnus Henrekson "The Long-Run Performance of Born Globals in Computing: The Role of Digital Platforms". *International Review of Entrepreneurship*.

Många framgångsrika born globals, företag exportorienterade redan från start, är dataföretag. Vi visar att born globals inom databehandlingsbranschen växer snabbare än andra företag i samma bransch, men de är väldigt få till antalet.

Margareta Dackehag, Lina Maria Ellegård, Ulf Gerdtham och **Therese Nilsson**, "Social Assistance and Mental Health: Evidence from Longitudinal Administrative Data on Pharmaceutical Consumption". *Applied Economics*.

Vi studerar psykofarmakaanvändningen hos individer som nyligen fått ekonomiskt bistånd. Longitudinella registerdata för 140 000 individer visar att relationen är svag eller obefintlig. Undantaget är högutbildade män, som med större sannolikhet konsumerar psykofarmaka när de erhållit ekonomiskt bistånd.

Christian Bjørnskov, "Why Do Military Dictatorships Become Presidential Democracies? Mapping the Democratic Interests of Autocratic Regimes". *Public Choice*.

Nya data visar att militärdiktaturer som demokratiseras blir s.k. presidentiella demokratier. Enligt studiens teori kommer militära intressen att föredra demokratiska politiska institutioner med stark vetorätt, medan civila intressen inte kan samordna och planera sådana förändringar. Data från 111 demokratiseringar är konsistenta med teorin.

Erik Lundin, "Effects of Privatization on Price and Labor Efficiency: The Swedish Electricity Distribution Sector". *Energy Journal*.

Denna artikel undersöker hur privatiseringar av svenska eldistributionsnät påverkat arbetskostnader och pris. Resultaten visar att arbetskostnaden i de privatiserade näten minskade med 18 procent, men att kostnadsminskningen inte ledde till lägre priser. Känslighetsanalyser indikerar dock att kostnadsminskningen kan vara något överskattad.

Ali Ahmed och **Mats Hammarstedt**, "Ethnic Discrimination in Contacts with Public Authorities: A Correspondence Test Among Swedish Municipalities". *Applied Economics Letters*.

Med ett fältexperiment visas att svenska kommuner diskriminerar personer med arabiska namn som ställer frågor om tillvägagångssättet för att ansöka om förskoleplats via e-post. Diskrimineringen tar sig såväl direkta som mer subtila uttrycksätt och påverkar möjligheterna till integration för utrikes födda och deras barn.

Erik Lundin och Thomas Tangerås, "Cournot Competition in Wholesale Electricity Markets: The Nordic Power Exchange, Nord Pool". *International Journal of Industrial Organization*.

Denna studie undersöker konkurrensen på den nordiska elbörsen, Nord Pool. Resultaten visar att de producenter som utnyttjar marknadsmakt begär ett pris som i genomsnitt är 4 procent högre än deras rörliga produktionskostnad. *International Journal of Industrial Organization*.

Ola Andersson, Håkan J. Holm och Erik Wengström, "Grind or Gamble? An Experimental Analysis of Effort and Spread Seeking in Contests". *Economic Inquiry*.

Uppsatsen visar experimentellt vikten av både morot och piska för att skapa väl fungerande incitament i konkurrenssituationer mellan individer. Stora risker tas om man bara belönar dem som presterar bäst, vilket kan vara ofördelaktigt. När bestraffning införs för dem som presterar sämst minskar risktagandet.

25 september | Mårten Blix: Ersättningssystemen för digital vård måste ses över. Visionen om att Sverige ska bli bäst i världen på e-hälsa till 2025 ter sig fortfarande verklighetsfrämmande.

Mårten Blix var opponent när en rapport om digital vård presenterades på SKL. Han var positiv till att det börjar komma fler studier om digital vård men efterlyste mer kunskap. – Generellt sett är digital vård billigare än fysisk, så i princip skulle den kunna öka den totala tillgången på vård om vi ser över ersättningssystemen. Men vi behöver mer kunskap för att styra utvecklingen i en positiv riktning. Mårten Blix har också skrivit ”Risk att digital vård blir ett storstadsfenomen”, en debattartikel i *Dagens Samhälle* 25 oktober, där han menar att visionen om att Sverige ska bli bäst i världen på e-hälsa till 2025 ter sig verklighetsfrämmande.

17 oktober | Shon Ferguson föreläste på Kommerskollegium.

Born globals är nya företag som från början satsar på export och snabbt blir framgångsrika. Det finns en utbredd uppfattning att receptet för att skapa nya jobb och ekonomisk tillväxt är satsningar på den här typen av företag. Shon Ferguson visar med sin forskning att satsningar på born globals inte nödvändigtvis leder till stora fördelar för ett lands ekonomi.

21 oktober | Vad hindrar kvinnor från att nå toppen? Joacim Tåg föreläste på Europeiska centralbanken.

Få kvinnor når toppen av näringslivet och detta kan inte förklaras av bristande kvalifikationer utan istället av karriärsutvecklingen kring familjebildning. Joacim Tåg föreläste om förklaringar till detta vid 2nd Joint Bank of England/Federal Reserve Board/ European Central Bank Conference on Gender and Career Progression.

25 september | Niklas Elert: Man kan jämföra entreprenörskap med immunologi.

Utvecklingen där Europa halkar efter USA och Kina vad gäller innovationer går att vända. För det krävs entreprenörskap, menar forskarna som ger förslag på reformer på sex olika områden. Detta argumenterar Magnus Henrekson och Niklas Elert för i boken *The Entrepreneurial Society: A Reform Strategy for the European Union* som de skrivit tillsammans med Mark Sanders, Utrecht University. Niklas Elert ser likheter mellan entreprenörskap och immunologi. När nya aktörer utmanar befintliga företag, är det lite som att få en förkylning. – Först kanske du däckar helt, men sen utvecklar ditt immunförsvar antikroppar mot den här förkylningen och du som organism är till slut en starkare varelse för att du upplevde den här förkylningen. Att vara med om många sådana utmaningar tror jag är väldigt viktigt vare sig vi talar om företag, näringsgrenar eller länder. Att du hela tiden utmanas lite grann, hela tiden tvingas utanför din komfortzon gör dig bättre rustad när den stora smällen kommer oavsett om den kommer i form av vinterkräksjuka eller nästa stora finanskris, sa han på ESBRI:s Estradföreläsning den 25 september.

1939-2019

INSTITUTET FÖR
NÄRINGS-
LIVSFORSKNING

Forskning igår, idag
och imorgon

22 oktober | Magnus Henrekson presenterade på ZEW.

Magnus Henrekson presenterade boken *The Entrepreneurial Society: A Reform Strategy for the European Union* på ZEW – Leibniz Centre for European Economic Research i Mannheim.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev